

e224.

5963

Kolm suurtsowi.
A.Kitzberg.

Wanemuise
näitelawa
✠ TARTUS. ✠

№ 146

Loppkeks tähelepanemiseks!

Raamatut palutakse korralikult hoi-
da. - ära kaotatud ehk rikunud eksem-
plari eest nõutakse üks rubla tasu.

retulaga
samband
egalt
ga bõig. mat.
! lude

Kolm suvit soovi.

A. Kitzbergi lastetükk kahe-pildis-
selmõnõuga.

Wanemuise
näitelawa
TARTUS. ++

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

76148

Wanemuise näitelawa.
Märts-1911.

Eelmäng.

Osalised.

Täpitarik, suur nois.

Wiskerpuur, tema sulane.

Kukk-Kannusjalg.

Eesel.

Pihade miina.

Tillulilla, nõianeitsi.

{ Kaljuskoobas nõiaapparati ega.
Kivimüraka peal suur laktine raamat,
surma päälus ja kõiksugu weirdraid pudelid.
Besli pääl. Seina küljes suur kraadiplaas. }

Täpitar (seisab raamatu es, segab lehti).

Mina esi see ju ole, see suur nõid ja täpi-
tark, aga täempe ole ma peris rumal!

Täempe ei ole mul mitte suguki õnne!

Nõiu ja nõiu, aga küigest sellest nõidmisest
ei tule mitte midagi välja! Ja seitse Moo-
sest om mul õnnetegi siin! Ime mis-ime!

Ei tää, kas tuul kche om segi aanu, või
ei lööwa ma seda õiget kotust kätte!

Ma tahi nimelt ütte väikest pisuhända
teta, siast zulast ja väikest käskjalga,
kes ka teeb, mis ma taha ja toob mis
ma käse, aga mitte ega mitte ma ei
saa! Munnade pühä tulewe, ja - mul ei
ole mitte ütteinust kannamuna kah!

Khana munele ei löä ja - turu peält
neid ka osta ei saa - Oles pisuhänmiä

4.
valmis-teta saanu, siis ei ollus-ju maad
raja ollu, kui kosta: poiss, too! Ja et
muudkui toob: mune ja kulda ja hobet ja
raha ja kix, mida suda himustab.
Kellele sa nuud ütled? Ei tää, kas see
sellest tuleb, et mu nõia sepp wikerpuur
wähä kõveres om kiskun, wõi mis wiga
see om! — Mul om siin eslipäid, see iki
wähel tääs midägi, täempel ei täädä temä
koh! (Koputab pääd jätta.) He! He! He!
Mis lugu see's täempel om! Kas siina
ei tää?

Lesli pääd (liigutab kõrwu ja karjub).

F-jaa! F-jaa!

Täpitar. Ahah! Ometegi! — Äga nuud
mul tuleb meeli: wõib olla, om mu sulane
wikerpuur mul nõiaraamatulehe segi
aanu ja naci käi anäp kalendriga
kokku! Wikerpuur! Wikerpuur!
Wikerpuur (wäljast). No mis sääl jälle
om?

Täpitar. Siia tule! Kus sa's oled?
Wikerpuur (tuleb). No mis te's jälle ta
hade wara hommiku-keskpäewa ajal?

5.
Tähi parolasi vähe kohvi juurwa, mitte
te ei tases

Põpitarik. Mis sa siin jälle oled temmü?

Oled ~~me~~ raamatu lehe juha segi aanu,
mitte midagi ei löwwä änäp kätte!

Wikerpuur. Jaah - mia! Siin om täempe
jalju latsi, (näitab publisunni poole) wõib
olla om nee. . . .

Põpitarik. Nee? Kust nee s- siä üles sai-
we? Mine waate, söält mu nõia-
raadilaasi päält, kudas mu waimline
wärk täempe om?

Wikerpuur (waatab). Okwa nollu jööil,
ei ole külma ega lämmit.

Besli pöö (hügutab kõrwu, karjub). F-jaad!
F-jaad!

Wikerpuur. Besel ütleb ka sedasama!

Waadake paremp Wändra. Matsi täht-
raamatust järgi, waist ei ole täempe
õigel pões?

Põpitarik. No ärä türi mul siin nõu
andme, ku sa esiki midagi ei tää!
Mine wälla, pane mul vähe tuld ahju,
etk lääb sös parempest.

Wikerpuur. Miantsid puid ma pane?

Täpitark. Pane neid mis ei ole. Väha
pehõjad ja kaitis, kolm orsa kadajid ja -
turbast pääle, puu om nüüd kalli.

Wikerpuur. Ää küll! (ara)

Täpitark. Kloeme sis-nüüd uwesti!
(Loeb raamatust).

Uksin = kaksin = lievin = laavin =
werstu = wendu = kuku = murdu =
reinu = tips!

Uunus duunus - turtsus - turu,
Muru muru - mubstis - kuru,
Sibi pull paronium!

(ahjus pragiseb.)

Luki = muki - kriibus = kraabus -
liirum = laarum lumps!

(Ahjus pangatab; kokkub, kukub
pikali.) Pumps!

(õnnast ülesajades.) Ojah, küll hei-
dutas! Juba nakkab üits väike pisu-
händ tuleme, sellel kohe waja kowasti
naha pääle kääwä! (Loeb)

Pibin = pobin, libin = lobin,
Kibin = kobin, ribin = robin!

Wibin = wobin, nibin = nobin -

Luige Salomoni nimel, ill = mu(h)!

[Pungsejate tulekside sees ilmub suur kurk.]

Kurk. Keekuluruugu, kikerixii,

Pulla sa käskisid - wot tulingü!

Papitarik. Kes oled sa, üttele! Kas tõesti kurk?

Woi nõutud jisuhand ja nõiapuuk?

Kurk. Kurk = kannusjalg, kikas-eks-

olen jumma,

Kes hommikut teretab lauludega!

Papitarik. Kas hea =, woi kuri raim,

üttele ju kord,

Ja kurkedest suurem ju tosinad-
wörd

Kurk. Kes aabitsas alati on kõige
es,

si sel ole midagi kurja ka sees!

Papitarik. Kui tulid mu sonade pääle
suis sa,

Sis-üttele, kuis wõid sa nüüd mind
aidata?

Kurk. Kurk = kannusjalg, kikas-eks-

olen jumma,

8.
Mul on naene Tibu-tipp-tipp
Kodus veel ka

See kükitab lauda sees sönnikuid
Suurt muna sul muneda tuhob ta
soial!

Täpitark. Mis muna ta muneb, oh
Kütle kord mull!
Ja kust selle muna võin leida
ma sküll?

Luukk. Kuld muna ta muneb, see katki
ma tee,
Mis sees tal on, eks seda ise siis
näe!

Täpitark. Too zia see muna nüüd kobe
ma ma,
Siis peotäis-teri ma peotant sul!

Luukk. Kuld muna ma toon, tee katki
ma tee,
Mis sees tal on, eks seda siis ise
näe!

Täpitark. Sa minema lenda nüüd, oh
Kukake,
Too zia nüüd rutta see Kuld muna ke!

(Kuppi lendab ära.)

Täpitar. Sapardiment! Nüüd ole ma
kõrkiigest sellest nõidmisest jurewõisinu.

Ma jea wäha puhkame Wikerpuur
wõib senisim olla. Wikerpuur!

Wikerpuur. Siin ma ole! Mis sõs jälle
on?

Täpitar. Wõta meel mõistus kokku ja
wõta sa mul jälle rumalusi tee. Siia

hüüja ja pone tähele. Kui midägi om,
sis tule mulle kohe ütleme! (ära)

Wikerpuur (üksi). See om ka üüts sian-
te kate otsage kõsk, mida raske töita.

Kui midägi om, tule sis ütleme. Aga
kui midägi ei ole, mis ma sis tee? Sis

marci tee mitte midägi ja lää mu ku
ütleme, et ei ole mitte midägi? Hah

hää! — Mis ma's sin nüüd ajawüt-
ses tee? Odot — ma loe ka seda suurt

nõidraamatut, ma kae ka, ka ma
nõidu mõista. (Lorib lehti.) Puh,

missugune inetu kriibus-kraabus!

Seda ei mõistaki lugede. — Mis see's
giin om? Kuke pilt! (Loeb.) Iuu-re

10.
Lolo - ahah, suure Solamonski -
ni-mel - ill - mu (h)!

[Pauk. Klukk (lendab ülesalt alla), tou-
seb maa alt üles, suure kuld muna juures)

Klukk. Tibu-tipp (tipp) saadab sull
pühade terwit,
Muna om hää ja ilusti värmit!

[Lendab ära.]

Wikerpuur. Ohoh! - See om alle veel
muna! Kuld muna! Mis tal ka sehen
peas oleme? Sellest saab terve päti
täis munaputru. Sellest ei ütle ma
estkätt peremehele midägi.

Hääl muna seest. Löö katki, löö katki,
mul õhust on napp!

Tee lahti, tee lahti see ummine

Wikerpuur. Ahah! Löö om midägi
sehen kah! Ei tää, kas väike noor
kukk või?

Hääl. Löö katki, löö katki, oh päästa
kord mind.

Ma igavest tänan mu päästja
suis sind.

Wikerpuur Jaa - kudas seda tuleb
teta?

Haäl. Las nõiakepp kolm korda muna-
koort lööb,

Küll muna ke enesest lahti
süs lääb!

Wikerpuur. Ei, ei, seda mia ei julge teta.

Siis tääb, mis tal sehen võib olla! Ma
ütte sis-iki pääle paremp peremehele.

(Hoiskab). Täpitark, Täpitark, tulge
sina! Äga ruttu! Siin tükib asi hal-
wasti mineme!

Täpitark (tuleb). Mis-siin's-om? —

Ähäh! Muna! Gubli! Klukk om
sõna pidanu!

Wikerpuur. Te wõtke nüüd ruttu nõia-
kepp ja koputege wäha rihta! Äga
enne lää mia ära, sest sellege, mis-saiäl
sehen om, ei ole mul midägi tegu!

Täpitark. No joose, joose pääle, ku sa
jelgäid. Täpitark, siante mees-ku miaa,
see ei jelgä!

Wikerpuur. Paremp om hoida ku-
ojate. (ära.)

12.
Täpitark (vaatab aralt muna iga
küle poolelt).

Hääl munaseest. Löö katki ja pääs-
ta mind munakseest,
Löö katki ja päästa mind nõidu-
se väest!

Täpitark (kõkkub ja kargab emale).

Toh-hoo, toh-hoo! Mis-see's on?

Hääl. Löö katki, tee viimaks!
Siin olla on pünaks!

Täpitark. Wikerpuuril oli ikiõigus-
ka. Kes-kuri täab, mis-saäl schein-
om? Ma jea oma nahka kaitsme
ja väha nõiasõnu lugeme. (Kargab
raamatujuuride ja loeb.)

Waimuke, waimuke

Kaimuke, kaimuke

Ära olla kuri,

Ära olla muri,

Ära mut lüüvä,

Ära mut süüvä -

Inde-ander-wuh!

Hääl. Ei ole sul karta mind sugugi
wajas

~~Te~~ tee ma sull' paha, kui arwad
mu maja!

Päpitar. No ku se nõnda om, sis ma
ei jätga kah! (Koputab esli pää pihta.)

Mis sia arwad, kas ma löön muna
katki või?

Esli pää (lügutab kõrva). F-jaa!

F-jaa!

Päpitar. No kui sia ka arwad, olgu
süs! Aga luba, et sa kir mu soovi
kariwa ja täpikäält täidad!

Haäl. Tee lahti, tee lahti, küll saad
sa süs nõha,

Esli. Mis kõik sinu kasuks ma ära
võin teha!

Päpitar. Noh sis, kominn herausses!
(Koputab muna pihta.)

(Muna lõheb lõhki, wälja kargab tüdru-
kukene, kes Päpitarile pikka nina
näitab.)

Pillulille. O sina wana nõiatarot
Sa täitmata kui tühi wa'ot!

Esli ja muud kui ikka himustad
ja wara järjest soada tä'id!

Kuid hääl see pole sugugi,
 Kui rahul sind ialgi
 Ei ole see ja, mis sul käes
 Ja iska uned himud pääs!

Nüüd pane ilust tähele,
 Ma näitan luugu sinule,
 Mis tuli ohvitsemisest
 Ja mõistuseta soovidest.

Ja teie kõik ka vaadake,
 See on ka kõigi lastele,
 Nüüd kolm suurt soovi kuulake
 Ja siis häid pühi kõigile!

(ära.)

(Besriie.)

— " —

Kolm surt soovi.

Osalised:

Paawel, waene puurainja,

Maret, tema naenes,

Lõngus, nende piirimees,

Tillilillu, noia-neitsi.

Mets.

Paawel (rainu puid). Täempe om jälle
raske töö! Hoidku küll, ei jõrwa änäp
kudaki selle vastu! Rainu muud ku, iki
rain! Selg om juba ammu walus- ja kae
willin. Ja tenä ka weel, ku metsasako
sulle puid rainu annab! Neljakümne
kopku eot rainu süld üles! Kae sis, kudao
sul sellege eng sehen seisab! Iki kurna
leibä, kartulid ja räime- soolwett - liha
pala, „sewä ei ole änäp ammu silmä-
ge nämmü, weel vähemp sis suhu saanu.
Ja, ja, jorate ei ole sinmä midägi.

[Laulab rainu mise juures.]

Puid rainu ma -
Peab nõnda olema,
Et üks puu teise järele
Peab ahjus põlema.

Ka muurab tuul
Puid maha kergeste -
Ja tugevam kui tugew taunim,
Ei tormis seisma jää.
Kui metsapuu,

Kü inime ka,
 ei saotusele vastu saa,
 Waid peab langema.

Kas kirwes, saag,
 Kas walu, mureted -
 Mis elab, peab kaduma.
 See osaks kõigile.

[Puhkab wähe ja puhub kiigi otsa päält].
 Jaja, peab wähe puhkame, sitke nase
 paku, see om üts raske töö! Oh oles-
 ma üts rikas mees, küll ma sis mõis-
 tos eläde. Ega hommiku söös mundku-
 siapекси, woid ja suhkrusaia, emme lön-
 nat loes; raha ja sis sööksin priisti-
 krus paar nakla kõige parempä suitsu-
 woosti ja soolakringlit, sis lääs tõllage,
 Ruus obest ehk ja kaitst teenert taga,
 möödä limä kõndme. Lõunes söös
 puha paksu kapsaid tangudega ja
 searaswaga. Sis wiskas ahju pääle
 leiba lusse lastme. Sis joos ma koh-
 wi sokoladiga ja hapu koorega. Sis
 suitsetas ma mõni piip kige parem-

Wanemuise
 näitelawa
 TARTUS.

pet mahorkat woi ^{18.} pakuni, kas woi ill
40 kopkat nagel ja sis sööst ma õhtus
rupskisuppi ja keedet seakõrwas ja län
mit korpe. - Sis anna ma Maretila nite
(nits) musu ja heidäse jälle abjunt, hoy
pääle päewa tööst puhkama. Kuudela
ma eojä päe, ku ma rikas olest nite
(Hääl hüüab, Paawel.) Noh! Kes see
sääl mit hoikab? Kas wanaast hääl
ret juba om lõunad toonu woi? Lõunad
naaig jo weel ei ole! (Hääl hüüab
uuesti, Paawel.) Ei, see meie Maretilat
hääl ei ole. Tema hääl siante peenise
ei ole. Tema kroaksus ikki ku wana
wares, nimelt weel, ku ta waha kur
om. (Hääl uuesti, Paawel!) No
nüüd nakkab mul sellest ka juba
küllalt saama! Kes see hoikab
Mis sääl om?

Hääl. Pane tähele, Paawel, minas
olen üks noianitsi ja olen siin selle
tamme käänu sees.

Paawel. Ära aja ullu juttu! Inim
me nüüd puukannu seken! Lõu pühä!

Missee dääri usu!

Hääl Paavel, sina oled üks suur

Paavel Dinas oles ma muidugi
jah, ku ma siast juttu usu.

Hääl Kuule nüüd, Paavel: Mina
olen tõesti selle puuri sees. Ma elasin
siin juba siis, kui puu suur ja terve
oli ja tema ladvas-tuul kohises.

Nüüd on ta ära mädanenud ja mulle
ei meeldi siin sugugi enam ja ma
tahan teise puu sisse kolida.

Paavel Siast juttu võib egañits-aia!

Hääl Võta nüüd oma kirves ja raiu
wähe. Känd on sest õõnes ja lähel
kohe puruks.

Paavel Häia ma ju võis! — Aga
kes tääd, mis loom sa söäd oled? Võib
olla, tuled wällä ja sööd minu ära?

Hääl Waata siia! Siin on üks wäi-
ne orsa hauk, siit ma pistan sõrme
wälja.

Paavel (astub waatama). Omu ipi
küllidid wäike walge sõrmeke, nagu

20.
kooritud pajupulk. Wanakuradil ollus-
ja küüdisse ollu! Olgus-pääl! (Raiub.)
Kääl. Ära nõwasti löö - raiud mul ihas-
isse!

(Mõne hoobi järel katkeb punskoora ja
noianeitsi astub wälja.)

Paawel (langeb warisedes-põlwili). Oh-
sa wäike walge mamsel, küll oled sa
ilus! Ma palle wäega, ära mulle
kurja tee! Sest sa wõid iki - ed tää-
mis! - inimese näol olla kaks!
Noianeitsi. Ära pelga midagi! Kas-
mina siis niisugune hirmus olen, et
sa kartma pead?

Paawel. Jaa, päält näta sa küll et ilo
ole, aga - ei wõi tääda, mis muu
sa tegeme nakkad!

Noianeitsi. Ei tee mina midagi.
Oota, ma kõnelen sulle, kuidas ma
sina juu sisse sain. Mina olen juuret
noia Kliperpilli tütar. Tüllulillu, kes
300 aasta eest sinu elas. Äripäewiti
pidas ta noia ametit, puhapäewiti
kuidas ta kartuli pestli. Tui ma sun-
at

11.
-~~re~~ kokkasin, siis hakkasivad mul
(kõsilased) käima.

Pantabele Ego's see ime ei ole! Plus-olede
iki põle alle, nagu ökwa muna- ja
mitterpuukoore seest wällä koorit!

Noianitsi. Kui ma 18 aastane olin, tuli
mulle wana inetu päkapikumees
Pantabele kosja. Wana oli ta ja inetu
ja mina oli tal pääs sinine ja pikk
kui kalkanilott. Mina ei tahtnud miski
hinna eest temale minna, aga isa oli
tema poolt ja ühel päewal, kui me para-
jasti kohwi jõime, tuli ta jälle, sületais-
sõrmusid, kuldkäewõrusid ja sõlgesid
oli tal kingituseks ühes wõetud. Ja nü
pidiwad kihlused olema; aga mina
ütlesin isale, et ma ennem kos- wõi ma-
põhja wajuksin, kui Pantabele lähaksin.
Lõal sai isa hirmus-kurjaks ja ütles:
Kuslik härra Pantabele, mina olin teie
kosinise poolt, aga - näete ise, et mi-
nu tütar teid ei taha, ega mina siis
miskiagi teha ei wõi. Aga ma tahan
tema tahtmise järel teha ja teda

22.
Kinni panna, et ta järelle võiks möelda.
Ja nii pani isa mind sinu sisse
Kinni, kust ma ainult igal ülestõusmise
rühkol natukeseks ajaks välja pease-
sin. Ja ma oleksin nii kaua veel sinu
kinni olnud, kui kandise täiesti ära
oleks mädanenud. Aga nüüd oled sina
mind peastnud ja sellega on ka sinu
süntehtud. Ma tahan sulle selle eest
tasuda, nagu sa ial möeldagi ei
oleks teadnud.

Paavel. Oo sa illikuku nõianeitsike!
Bi täänia, mis ma selle päale jia
ütleme! Miul on pääperis segamine
ja segamine lämmü!

Nõianeitsi. Pane sa hästi tähele,
Paavel, mis ma sulle nüüd ütlen.
Kolm soovi on sul luba tahta ja
kolm päeva on sul sega järgi möelda.
Vaata hästi ette. Sa võid omale soovi-
da, mis sa ise tahad, kõik lähed täide.
Mis sa ka tahad, seda võid sa omale
soovida, — see on sinu oma. Kolme
päeva pärast tulen ma sinu sinu juurde,

~~See~~ ütles. Selle sõrmuse annan sulle
pandiks, et sul waja pettust kartta
ei ole. (õra)

Paawel (silmi hõõrudes). Nüüd ma ei
saa õnne armu miastigi, oli see kisk
puha ilmsi, wõi näi ma und? See oli
iki nagu ilmsi, waga und ma wist
iki näi. Aga sin om jo Kuld sõrmus,
ja midagi om tal pääle ka kirjutet:

Kolm soowi lääwad täide sul,
Kui mina olen sõrmes sul.

Kuid, mis sa soowid, hästi mõtle,
Ja ära misapäisa ütle!"

Os sa heldeke, os sa heldeke, wõi tõesti
om see asi siis iki nõnda? Os sa ar-
mas, armas, kallis- Kuld sõrmuseke!

(Flüppab rõõmu pärast.) Os sa Kulla-
kupu nõianeitsi! Os sa Tüllulillu!

Nüüd ole ma üts õnnelik inimene!

Nüüd ma soowi endale kohe, et — (lööb
omale sinu pihta.) Paawel, ole mõistlik!

See asi tahab targu ja mõistlikult
teta. — Maretiga pea ma ka nõuu,
pidame; tema om ka tark inimene ja

tunneb ja asja, piirimeeste käest võid
 ka küsiki, enne ku me neid soove üt-
 leme nakkame. Oissa! Oissa! Laab
 müüd alle nits elu, nagu taewas maas
 aal, ku - ennegi müüd wiperust ei
 ohtu. Müüd rutu kodu! [ära]

[Lesiue]

Puurainija tuba

[Wilets ja must toakene. Heedu
koht. Maret koorib kartulid.]

Maret. Iki ja iki müüd ku neid ~~karv~~
 tulid, kartuli cilä, kartuli tämpes, arut
 kartuli ommen! Peris-rumale jäib
 juba pääst. Küll keedäid neid, küll
 kütsäted, küll teed kartuli putru, -
~~Karv~~ sa iki ainult kartulid sööd!

Miks maiku ka liha om, sedä ei ole
 min' püü öndap mitu aiga koid saa-
 nud. Miks kuud sedä nüüd juba ta-
 gosõõm, ku me vüimäti liha saime?
 Paawel oli mõtsan orave kätte saanu.
 No küll see oli üts peenike toit! Örn
 ja magus liha! Kõigeparemp ollu veel
 häänd - üt'el Paawel! Noh, ma ju ka
 küdsäti ilusti ära, tei saksamoodu
 „sausti“ pääle. Peröst üt'el Paawel
 küll, et - olla lammü ta iki kergestis
 aga kōtun ollu ta ku - „bürst“! —
 Nõnda see waeste inimeste asi om, om
 veel, et meil lapsi ei ole. Mis-me neile
 küll ette annas?

Paawel (väljas). Urraa! Dissa!

Urraah, näene!

Maret. Nõnoh, kust see Paawel sis-juba
 nõnda wara kodu tuleb ja siantse suure
 kuraasige? Kas ta nüüd - nädali pal-
 ga om ette wälha saanu wõi? See ei
 wõi ju ka olla, tõempe on ju alle
 kolmades.

! Jõõõs kilit

26.
Paavel { tuleb suure õhinaga, komistab
ja kukub üle läve kõhuli }.

Maret. Noh, sina uia! Wõi tuleb
kige lõwige! Kas sa inimese moodu
ei oska tulla?

Paavel { ülestõustes }. Ku om maia
tuleb, tuleb ta iki suure hooga! Seda
näed sa esi!

Maret. Ja sina oled sis see mees, kes
õnne maia toob? Oles-sis ka edime-
ne kõrd!

Paavel. Suu pea ja sõe emäst wõhunn-
ti, nagu seisäs sa häwia ehel!

Maret. Pääst rumales-oleid jäänu wõi?
Tühja kõtuge inimene peab weel nalja
tegema nakkame! Mis-asi sin sis-
juba nõnda wara kodu oi? Kartuli
ei ole weel keema nakkangi.

Paavel. Mis-kartuli! Karduldege
ei ole meil nüüd õnaps midägi pist-
mist! Ääwalulaul om nüüd laulet,
nüüd tuleb asjal tõine ots. Waate, mis-
süin om! { Hoiab sõrmuse kõrges }.

Maret. Oi, miante õnn! Sida oled kuld.

27.
sõrmuse lounden? Kust sa talõusid?

Paawel. Kuld sõrmuse jah, ja miant-
se veel. Ime-sõrmuse, nõiasõrmuse,
sõrmuse, mis-imet teeb!

Maret. Ku ma ei täõis, et sul raha
ei ole, sis ma arwas, et sa Kunnig
sehen oled näinu ja ennäst täis-
joo-
nu.

Paawel. Ma ole ka joobunu, joobunu
õimest. Sa ei täõ ju, mis-mulle johtu-
si.

Maret. No mis-sis?

Paawel. No mis-sis - no mis-sis!
Nõ da ku ma sulle ütle! - Sulle sis!
Ma sai selle sõrmuse üte nõianitsi
käest ja selle sõrmuse sehen om kolm
soowi, millega kik soowide woime, mis-
aga terwen maailman om.

Maret. Sa oled iki vist peris-lollis-
minnu!

Paawel. Kik om tõsi ku sula wesi!

Maret. Oh sedä rõõmu! Nüüd aga -
[Kõpitatakse.]

Paawel. Wait! Tea, kes-säält tuleb!

28.
Wümati weel wa Löngus. Kuule, wü
ruttu kartulid ära, kui ta neid näeb,
sis jäeb söögis siia ja parajib na
viinseim nõhka! (Poukas ^{läveppole} Maretit)

Täimbe peame ju weel neid kartulid
sööma, aja otunen oleme nee kige
õnnelikumpe inimese maa pool!

(Maret ära.) Soo! Sisse! - No mis
dugi wa Löngus!

Löngus. Tere, piirimees, tere! Gut
morgent, traastu! Pidi wähe kortsid
poole mineme, waateme ja kulleme,
mis toise inimese ka teewe - tulli
ka wäha sisse. - No mis udist
om kah?

Paawel. Udist? Udist om palju
ja wäha kah, mõlempid. Aga ärgi
mitte pahar pange, mind ei ole mitte
sugusei aiga juttu aia. Liante ilma
ootmede asi om ehne, nits - wäike
sehwt -

Löngus. Ilma ootmede asi? Wäike
sehwt? Mis see sis om? - Äga mis
ju kipi asju tääde ei tahaki, aja

isjellekiperäst —

Paawel. Ärge pange pahas, mitte
ära üteldi veel ei või. Om siante
wäike sala asi, mis eestkätt esinde
täida jüb jääma —

Lõngus. Sala asi? Sala asju taas
mid nimelt täida, neid võib minle
julgesti ütelda. Mia ole sala asje jaos-
see õige mees! Mis minle ütelt, see
om minle ütelt, mia midäigi wällä ei
lobise.

Paawel. Võib olla jah. Muidu iki
ütelo küll, et te olewet nits suur lata-
tara.

Lõngus. Noh? Sedä ma kuule
edimest kõrda.

Paawel. Üitsvik, kuidas asi om, oga
minl om täempä wäha aiga.

Lõngus. Mul om aiga küllalt. (Jstub.)

Paawel (kõrwale). No kae ullu, istub
weel maha! Dot, ma saada talle wa-
Akareti kaela, küll see tast jagu
saab!

Lõngus. Noh, piirimees, ka midäigi

30.
amba alla pista ei ole, mul sehen
raasike ele!

Paavel (Kurjalt). Midägi ei ole!

(Kõrvale) Kõe söödikut! (Lõngusele)

Ma küsi naese käest, kas midägi
süüva on. (Kõrvale) Os sa viimne
rakane wats! (üra)

Lõngus (üksi). Tala asi? Mis sõda
asi see võib olla? Teda pea ma
täida saama! (Laulab)

Üks latatara olen ma,
Kõs suud ei oska sulguda,
Ja oma teada pidada
Ma mitte midägi ei saa.

Üks keel, see wale riistapuu
Ju pole mõni kõwa luum!
Ja eks te näe, et minu suu

Nii ümaris kui taewas kuum!
Ma ikka wahel waisin ka

Kui mitte teisiti ei saa,
Kui sööki juhtun parkimas

Ei tõi siis sõna rõõkida.
Ahaa! juba tulewe tagasi!

Maret (Wihaset). Do, tere hommikust!

31.
jüriööd, tere hommikust!

Lõngus. Teil on ju õige hää tuju, toistre
pernaine, õige hää tuju! Nõnda ei ole
mida teid anäps ammu nännin.

Maret. Tokas ju ka rõõmu pärast kas
või nahast vällä karate, et teid jälle
näтта saa!

Lõngus (Kõrwale). Muidugi toise, ilu-
särke naha sisse, mis silewemp om,
ku wana? (Maretile). Noh, mis siis ka
uidist om?

Maret. Uudist! Ma ei tää muud mi-
dõigi ütelte, ku et kõrw kõmiseb; wist
teie teinepool küsib teie järele, miks
te meilt koju ei lähe.

Lõngus. Soo? Wana sõbrale ja piiri-
mehete tikute nii pääle! - See ei ole ilus!
Woi jedärüsi teede te meiega?! (nutab.)

Maret. Wana sõber! Meie sõprus om
nüüd otsan! Meist saawa nüüd suure
saksa ja me teiege anämp sõprust ei
pia. Meie oleme nüüd penikesi!

Lõngus. See om teist näötu! et te jedä-
rüist teede, näötu om see teist! Kes see's-

weel tede söber om, ^{32.} Ku mitte mia? Kos-
ma ei laina kolme aasta est Paawli
piibu töwwe omakaswatet tubakat
ja teile minewe aasta tüss seapikikah-
na, et jussid ja saapid määri? Parast
seime weel ta koos-ära. Ja kudas te
sis saksas saade? Ja miu wasta olede
te siantse! See-teeb meele ales, wotab
iku silmäst wälla, ike emäst woi jur-
nus!

Maret (liigutatult). Ku te töotede,
et te kellekile edesi ei üttele, sis ma ju
wõis üttele.

Longus. Mia? Mia jias kellekile
edesi ütlemine? Mia? Kudas te omete-
gi zedä wõide arwate?

Maret. No sis ma üttele. Mee oleme
juure õnnege kokku johtunu. Miu
mees-lõus nõiasõrmuse maast. See
om siante sõrmus, kel see sõrmes om,
see wõib omale soowi, mista tahab
ja kix lääb puha täide. Waadake!
(Näitab sõrmust.)

33.
Longus. Kas see õige om? Kas see om
võimalik?

Maret. Jaa - no - waadake - see om
ju nagu ennemuistesen jutun. Lõial
om ka juha võimalik.

Longus. Oh te õnneliku inimese! Oh
te õnnesene! Ärge siis mint ka ära
jõlake, jääme selleperäst iki weel
sobras! (Kõrwale) et ma sellest ka
waha maqu tunnes! (Kõwasti.) Ku-
hu siis Paawel jäi?

Maret. Ta kirjuteb kirk parembe soowi
pappe pääle, et me mitte uisapäisa
ei wali, waid seda, mis kige paremp
maailman, sest egä siast nõiasõr-
must, mis kirk soowi täidab, tõine
kõrd anõmp ei saa, kui edimene
kõrd luhka lääb!

Duett.

Longus. Uits-riante sõrmus, küll om
see

Maret. Uits-kenä'asi tõeste,
Ma soowis omal koke - nõie,
Wina ja õlut egäpäe!

Maret. Ei, ei, see oles-essitus, ja veel
Suur rumalus ja õnnetus,
Ei, enne, kui saab soovitus,
Kõik järele saab mõeldus!

Lõngus. Lis-õige palju raha? Jah,
See oles-iki asi kah!

Maret. Jah, palju raha, õige jah!

Lõngus. Ja hästi süüvä, juurva kah!

Mõlemad. Jah, siante sõrmus, küll om

Viis-kallis-asi tõeste!

Küll kallis sõr-sõr-sõr-
mus-see,

See päris ilmainese.

Lõngus. Siast lugu ei ole enne kuulda,
ga nämmu, ja õnnetegi ole ma enne
muistsid jutte küllalt lugenu! Kik
Kaitzwaldi oma ja Kavalast Ant-
rust. Aga nüüd, kulla pai piirimehed
perendine, keel kõrbub suulaks kinni.

Maret. Nojah, nagu ikki. Ku te apu-
taari tahade, müüd mul anda ei ole

Lõngus. Ange mu ku siia, kol iski isal

maik man! Olu os-ju küll paremp ol-
lu, aga kost tat rötta, ku ei ole!

(Jaak toodud kapast.) Ääh, see om
ka rasta kippe! Os-niind süä manu
ka räst äitskää unik pühäde worste
rötta ollu, küll see olles üits-asi!

Maret. Oh heldeke, pühäde worste!

Keid ei ole mia änäp mitu aastet
nõnnu! ei saa jõulusgi. Ei ole nende
maikusänäp mitu aiga min suu
tunda saanu! Kui sakest ei ole ra-
hel ka soovit saanu: oles-niind ollu
üits-kää suur riit worste —

(Müristamine ja pauk; waagna täis
worste ilmub. Lõngus ja Maret kokku-
wad ja langevad maha.)

Maret. Oh häda ja õnnetust! Mul
oli ju nõiasõrmus sõrmen ja soow
läits täides!

Lõngus. See oli ju hästi küll, aga
seda nõuaint ja kolint es oles jinnä
mitu waja ollu, see aab ju söögisu
ärä.

Maret. Missugune õnnetus, pürimees!

Mund om ju üts-soov juba moka ja
kaiis-õmmegi veel järgi! Mis Paavel
ütleb, ku ta kambri tuleb! Nüüd saa
ma jessa jõelegi! Ja mis-me kix
omal juba idimese kõrraga soovi ei
ollus võinu! Aga see om teede süü,
tee oma igävese söögi näljage ja
joogijänüge! Tee olede mu õnnetuse
sisse aanu!

Lõngus. Ah mia? - Mia ole üts
mõttetark! Mia ütles: mis om ollu,
see om ollu! Nüüd om vorsti süü ja
nüüd mund ku nokkame sööma!
(Flakkab õhinaga sööma) Hoiõ om
na iki küll!

Maret (nuttas). Jaa - mis see kix oi -
tab! Miu mees, miu mees! Mis-temäl
ütleb? [Is tub lauda.]

Lõngus. Waadake, permaine, ega
kõrd ku ma vorsti näe, pia ma iki
imespaneme seda inimlikku mõis-
tust, mis sel mehel olli, kes selle -
vorstitegemise wärgi wällä arwas.
Et temäl meeli tuli, et worst - kate-
otsage asi naquta om - ülewast.

otsast ja alt kinni tuleb kõita. Iest
ku ta jaljalt üttest otsast oles koidet
ollu, sis jooses ju teisest otsast see häa
praht, mis tal sehen om, puha wällä.
Kui ma see mees oles ollu, ei tõi
mitte, kas miul seda meeli ollus-tul-
lu. (Lammusi kuuldaub.) Ahah, nüüd
tuleb Paawel ka!

Maret. Oh heldeke, oh heldeke! Mia
riskas sõrmuse sõrmest paremp kohe
dra nurka, et ma jälle mõnda ruma-
lust ei soowi! (Wiskab sõrmuse sõrmest.)

Lõngus. Hää worst ei ole kunagi ru-
malus, päiwleki ku tat ilma hirmate
saab!

Paawel (tuleb). Loo, armas noisike!
ma kirjuti omal puha siia papre pääle
üles, mis me endel piame soovime. Nüüd
nakkame kohe toist wiisi elame. Ki-
gepaalt puur mõis ja uhke äärban,
tõll ja obese; ei änäp puuraimist ja
kartulid. Siialiha ja kanamunalar-
wa päale. Mialase omale kohe pikä
hannage kuwve tetta, Kuld nõpsi ehen.

38
Ja wõnni nime osta ma endel kahes
raha cest om ju puha saia. Ja siinles
Maret, siidileidi selgä, ja tüdruk
ette ja taga. Ja toapoisid piawest
süt toolige tõstine, nõnda et sul esin
mitte üttele sammun ka waja ei ole astu
- Ja, ja, piirimees, nõndawisi nõkka
me meie nüüd läime. Tee saadest weel
imet näta!

Lõngus. Jaa - üle kõrra kõrgest
ikki juba!

Paawel. Mis see tähendab?

Lõngus. Waadake neid ilusid worste!

Paawel. Worste? Mis worsti nee om?

Kost nee worsti siia om saanud? Mis
asi see om?

Lõngus. Nee ei ole egäpäewase worsti.

Nee om nõia worsti. Neil om peenike
maik Türgi pipra ja koirshu järel
Maret (langeb põlvile). Ah, armast
mees, anna andis! Mul oli nõia
mus sõrmen ja - ma olli waha ette
waatemede, kogemede tulli see sõna
suust, et - oles nüüd ollu worste.

Paavel (halvrihaselt).³⁹ Oh sa rumal
inimese tükk! Ei ole muud, ku võta
ja võta näha kuumaks! Ühis-soov
juba mõran! - Kus sõrmus om, anna
sõrmus jüa!

Maret. Lõsil nurgan, mahan om!

Paavel (võtab sõrmuse üles ja pistab
sõrme). Kuidas ometegi inimene nõnda
nõrga aruaga võib olla! Kas sa nüüd
ei täädka, millest me kõik juba ilma
oleme jäänud? - Ja see kolm soovi olli-
re ometegi juba puha ilusti wällä
mõtet!

Maret. Paki ajage ollus ju siul siante-
sanda õnnetus-wõimu juhtude!

Paavel. Mis? Miul? Siante rumalus!
No see ei ole võimalik!

Maret. Mis ära ollu, see om ära ollu,
sinnäe ei ole nüüd midägi anämp ja-
rate. Paremp istume ka maha ja
mõisteme neid häid worste, muidu
wõitab lõngus na kõik watsa!

Paavel (rihaselt). Mis? Sedä ka weel!
Mia peas neid worste ka weel sööma!

Kuina ma ometigi ^{vi.} ziu pääle nõnda
hane ole, et - ma paremp soowis, et need
worsti sul su pika nina otsa rip-
pus!

(Müristamine ja pausk. Kolm kolm
kohkuvad ja kukuvad maha; worstid
ripuvad Maret nina otsast.)
Paawel. Pohostont! See oli - toine
soow!

Lõngus (rõhuga). Jah, see oli see
toine! Klärks küll, mis ta klärks,
aga laits-täide! Soowin õnne!

Paawel (persab Lõngust). Wois teid
wõtta, puha teie süü! Leda ma teile
ei jäta! Ma teid kolgi!

Lõngus. Jäta, piirimees, ega's see
sõnnus minu kõhen ole, et midä süüdi
ole!

Maret. Oh midä waene! Oh midä wa-
ne õnnetu waene! Kudas ma lään
toiste inimeste silmälä? Mis ma
nüüd küll ometegi tegeme nakkas?

Paawel. Worsti nina otsast maha.
Kwitege sikute, piirimees! (Mõlemad

41.
kisunud, aga ei saa worstisid nina
otsast ära.

Paavel. Ilmaaiagu puha! Just ku
kinni kosunu! Meid me äänap nina
otsast ära ei saa!

Lõngus. Jah, ei saa! Naine om iski
ära moonutat elus-ajas!

Paavel. Kaeme, ehk saame väitsege
maha nūs ide. (Wõtab noa ja katsub.)

Wäits just ku ära nõint, mitte ei nak-
ka pääle. Jaoli hää wäits, esiki wi-
katit lõigas. Aga, see om ju, nagu
oles nee worsti kustali terasest, woi
raudkiwist! Di-oi-oi-oi!

Lõngus. Jah, mis sedä wüsi nõiduse
wäigs külge kinni om kosunu, ega
sedä loomulikul teel äänap walla
ei saa!

Paavel. Jah, nüüd murd kus jae
igawesti ilma inimeste noaru alla!
Waine Maret, no kellele ta weel oma
nägu näita wõib, worsti nina otsan!
Oh ku ometegi kudaki wüsi nee pör-
gu nõiasorti sul nina otst ära oles!

42.
[Wälk ja pauk. Worstid on Mareti
nina otsast maas.]

Paawel. Oh häda ja õnnetust, see oli
nüüd see kolmas loow!

Maret. Täewale tänu, nina ots-om
juhas!

Paawel. Rõõmuste ka veel õnnetuse
üle! Oles-woosti paremp su nina
otsa jäänu, me oles nõinu sulle ju
siidist kinda nende jaoks-tetõ las-
ke, aga nüüd om kik mokan!

Lõngus. Worsti liuan om ometi alle,
sõõme na mure pääle ära! [Waatab.]
Oh taewake, see om ka ära kadu-
nu!

Maret. Noh, sul om ju nõiasõõmus
alle, müüme see ära; küll selle
est iki midägi saame.

Paawel. Jah, õige! Ometi raasike-
gi! Aga mis see om? Sõõmus ei
oleki änäjo kullast, waid peris-
walgest wasest! No nüüd om asi
peris-nüdi! Wõtku küll juudas
sedä nõiatüdrukut Tillulillut!

[Müristamine, Koik kukuvad

mõhka]

Pillulillu [ilmub]. Sa ilmaoegu kuri

minu pääle,

Mis tootasid, olen täitnud

ma,

Ma tingimiseks tegin soovi-

dele,

Et tuleb teil kolm päewa ooda =

ta;

Kui sa nüü kama oodatasi

püisind,

ja ardsid himudele järele,

ja ninatargalt oma õnne

küisind

ja vastus-tuli rumalatele.

Flääelu seisis-teie silmis es,

Koik soovid pidid täide mine =

ma,

Te pillasite ära, mis-ju käes-

ja waesuses nüüd peate da =

ma.

Katete, lapsed, ärge ohjed olges

Hui vanematelt osju palute,
 Ja ärge liiga palju nõudma
 Ning kiirelt antaks, jääge
 rahule!
 Pest nagu nägite,
 Kes kõigest kiuslewa,
 Neil asjad - pots
 On nina ots!

[Lesriie]

K. K.
 A. K.

K. K.
 A. K.

